

Særlige forhold ved kajakroning langs Bornholms kyster.

Af Hans Ketil, Nexø Kajakklub

Refleksbølger:

Hvis man Googler "refleksbølger", vil stort set alle hits relatere til kajakberetninger. Forklaringen er, at refleksbølgerne er voldsomt tæt på kysten, altså netop der hvor vi som kajakroere oftest færdes. Refleksbølger opstår, når dønninger eller bølger kastes tilbage fra hårde genstande som moler, klippesider og rev, og hvor vanddybden er stor helt ind til kysten.

De ind- og udgående bølger vil da krydse hinanden og tilsammen danne et arytmsk mønster vekslende med høje bølgetoppe og dybe bølgedale. Jo mere lige og lodret en klippevæg er, jo voldsommere vil refleksbølgen være. Jo mere diffus klippekysten er, jo mindre vil effekten være. Til gengæld kan bølgerne så reflekteres fra flere sider og danne et kaotisk og "ulæseligt" bølgemønster. Refleksbølgenes karakter er også afhængig af, i hvilken vinkel bøgerne rammer f.eks. en mole.

Hvis man er opmærksom, kan man spotte områder med refleksbølger og prøve at undgå dem ved at søge væk fra kysten, i det de udadgående bølger vil lægge sig i takt med afstanden fra kysten. Hvis du bliver fanget i et område med refleksbølger som du ikke er tryk ved, skal du slappe af, lade kajakken og underkroppen følge bølgenes rytme eller mangel på samme. Ro stille og roligt væk fra kysten, koncentrer dig om balancen og vær parat til støttetag. Det betyder dog ikke, at man for enhver pris skal undgå refleksbølger. I beherskede mængder kan de være både sjove, udfordrende og udviklende at lege i, så prøv dig gerne frem.

Grotter:

Bornholms grotter eller "ovne" er fascinerende at besøge, men lad være med at ro derind, når der er bølger. Grotterne smaller til længere inde. Bølgens vandmasse får derved mindre plads til siderne og kan kun kompensere ved at skyde i vejret, så jo længere ind, man kommer, jo højere vil bølgerne derfor blive, samtidig med at den skiftende ud- og indgående strøm forstærkes.

Hurtigfærge:

Hurtigfærger skaber lavfrekvente bølger med stor afstand mellem bølgetoppene og indeholder meget større vandmasser end almindelige bølger. Bølgehøjden er lav og ses eller mærkes derfor næsten ikke ude på havet, men når de kommer ind over lavvandede områder, rejser de sig pludseligt og bryder voldsomt flere gange efter hinanden ved kysterne nord og syd for Rønne. Hvis du ser hurtigfærgen, skal du søge væk fra kysten og revene.

Vær opmærksom på, at kølvandsbølgerne først kommer længe efter, at hurtigfærgen har passeret. Man kan derfor let glemme, at de er på vej. Hvis du kan se hurtigfærgen i horisonten, når du skal passere havneindløbet til Rønne havn, så søg væk fra molen og vent med passage, til færgen er i havn. Den sejler hurtigere, end man regner med. Bølgerne er størst, når færgen ankommer fra Sverige.

Villum Clausen

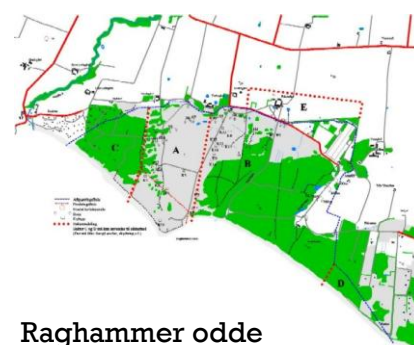
Skydevarsler:

Ibsker jagtforening afholder flugtskydning ved Grisby mellem Årsdale og Svaneke hver onsdag aften i sommerhalvåret. Se aktiviteterne på www.ibskerjagtforening.dk/grisby.htm. Hvis du holder en sikkerhedsafstand på 150 m fra kysten under passage er du i ikke i fare eller til gene for skytterne.

Forsvaret har sit skydeterræn på Raghhammer mellem Boderne og Vestre Sømark. Det er forbudt og under bødestraf at passere området - også for kajaker - når der er skydeøvelser, som er til fare for skibe på søen.

En rød kugle ophængt i en mast markerer, når der er skydeaktivitet.

Der kan også være hørbare skydeøvelser, som ikke har betydning for skibsfarten, idet de afvikles på lukkede baner.

Raghhammer odde

På forsvarrets hjemmeside kan man se tiderne for de planlagte skydeøvelser. www.forsvaret.dk/FBE/Skydeaktiviteter/Pages/default.aspx

Havne og rev:

Havne:

Der er to havne på Bornholm, som kajakroere kun må benytte som nødhavne: Nexø havn og Rønne trafikhavn. Alle andre havne på Bornholm må man gerne gå ind i med forsigtighed og skærpet opmærksomhed mod anden sejlads. Mange af de små havne er idylliske kulturperler med et enestående miljø, som man absolut skal nyde og benytte til pauser.

Klippe- og stenrev:

Bornholms kyst er unik med sine klippekyster, som kræver særlig opmærksomhed under roning. Tæt under kysten findes undersøiske skær og store sten, som man helst skal undgå. Det kan være vanskeligt i havblik. Hvis der bare er lidt uro i vandet, vil de fleste sten og klipper afsløre sig ved brækkende bølger, så hvis man bare husker også at orientere sig langt frem, vil man oftest kunne spotte de farlige steder og tage højde for det.

Her skal blot nævnes de 3 største og mest kendte stenrev, som alle ligger ud for sandstrand:

Salthammer rev:

Skal man fra Nexø til Snogebæk, skal man passere Salthammer rev umiddelbart før indsejlingen til Snogebæk havn. I området nord for revet er der meget lavvand.

Ved lavvande vil det ofte ikke være muligt at færdes her, og så må man vælge at gå uden om revet, som strækker sig flere hundrede meter ud fra kysten. Men hvis der vanddybde nok, kan man med stor forsigtighed ro hen over området og gå ind til havnen gennem en få meter bred sprække i sandstensbunden.

Selv under pålandsvind kan det oftest lade sig gøre, da bølgerne brydes langt ude og når at løbe af, inden de når ind til passagen. Ved kraftig sø er man nødt til at gå udenom revet, men man skal tænke sig om to gange, da man både kommer ud i kraftig sø og 3-500 m. fra kysten.

Broens rev:

Ved den første odde syd for Snogebæk skal man passere Broens rev. Det er langt fra så udstrakt som Salthammer rev, og man kan derfor forholdsvist nemt passere, blot man er opmærksom.

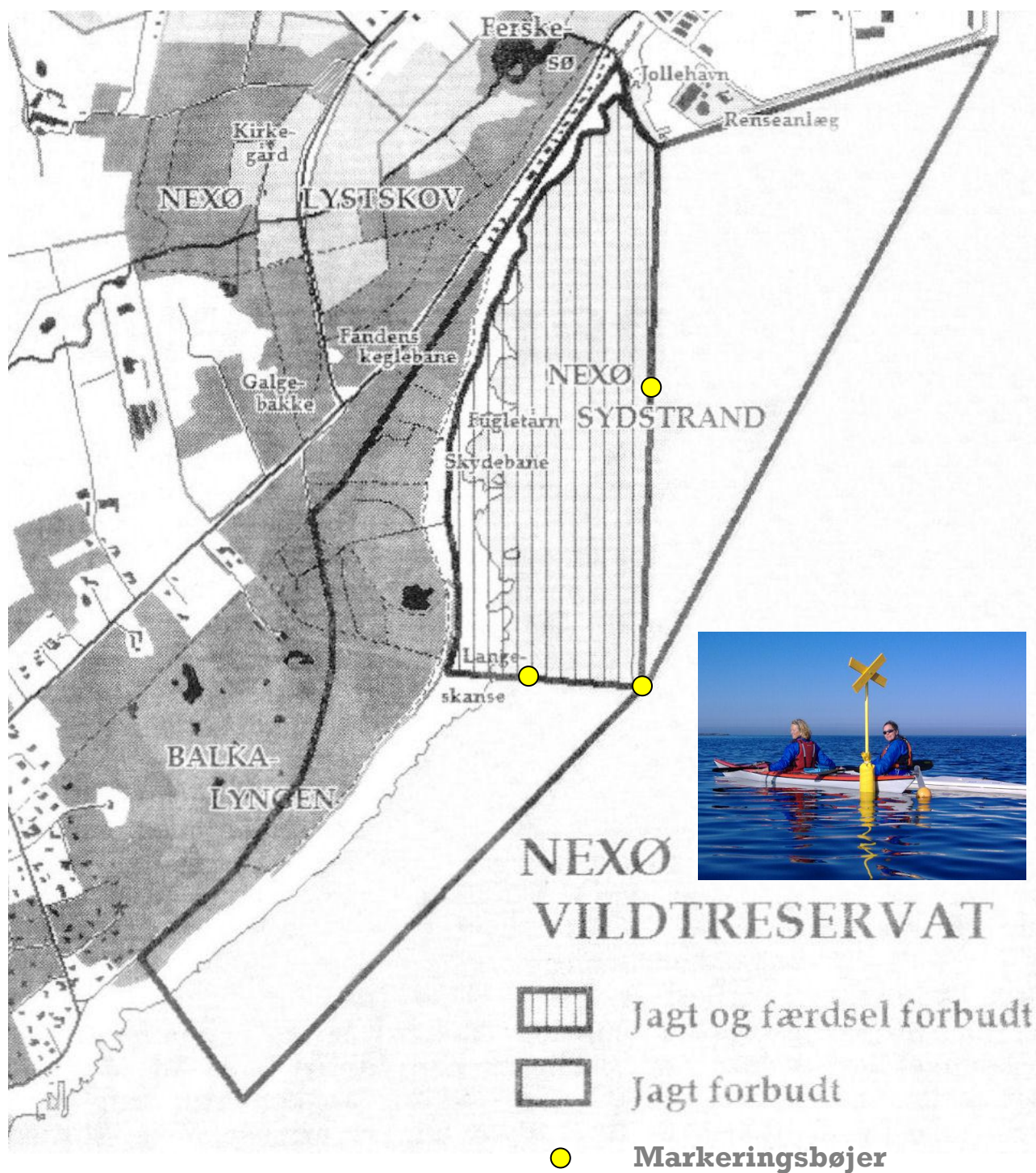
Hvideodde:

Et par kilometer nord for Nørrekås lystbådehavn i Rønne skal man ved den første pynt efter Antoinette strand passere Hvideodde rev. I pålandsvind skal man gå udenom, og ved lavvande kan det være umuligt at passere.

Hvis der er vand nok, kan man passere med forsigtighed, men man skal da være helt sikker på, hvor man har hurtigfærgen. Hvis du befinder dig over revet, når færgens kølvandsbølger kommer, risikerer du først at strande, når bølgen suger vandet til sig og tørlægger området, og dernæst at blive væltet omkuld af brændingen, når bølgerne brækker ind over dig, den ene efter den anden.

Fuglereservatet ved Nexø sydstrand

De gule markeringsbøjer bliver taget op om vinteren, så restriktionerne gælder kun i den periode, bøjerne er sat ud. I fredningsperioden er det skraverede område lukket for al færdsel, også jolle- og kajaksejlad. For at holde sig uden for dette område skal man fra jollehavns inderste indløb sigte mod den yderste gule markeringsbøje ud for Lange Skanse - den kan være svær at få øje på.

Syd for markeringsbøjen kan du gå vinkelret ind på kysten mod Lange Skanse. Hvis man fra det yderste havnehjørne sigter mod den yderste gule markeringsbøje, skal man - især i fralandsvind - være opmærksom på, at man kommer langt fra kysten (300 m). Da området er meget lavvandet, er der dog ikke helt så langt ind til, hvor man kan bunde.

Hvis man fra Lange skanse krydser over Balka bugten og sigter direkte mod Snogebæk havn, vil man komme 8-900 m fra kysten!